

ПВНЗ «МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА СТЕПАНА ДЕМ'ЯНЧУКА»

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 13 СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ: РЕГІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ

Освітня програма:	Економіка
Рівень вищої освіти:	другий (магістерський)
Спеціальність:	051 Економіка
Галузь знань:	05 Соціальні та поведінкові науки

Рівне – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегія розвитку соціально-економічних систем: регіональний аспект» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Економіка» зі спеціальності 051 Економіка, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

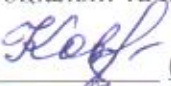
Розробники: доктор економічних наук, професор Гончаров Юрій Вікторович; кандидат економічних наук, доцент Артюшок Костянтин Андрійович

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та фінансів

Протокол № 1 від «27» 08 2024 року

Завідувач кафедри (Ліщук Н.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «Економіка» зі спеціальності 051 Економіка, галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Гарант освітньої програми (Коваль Л.А.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною комісією економічного факультету

Протокол № 1 від «28» 08 2024 року

Голова (Демидюк С.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов'язковий освітній компонент	
	спеціальність 051 Економіка Освітня програма: «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	2-й
	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції	
		20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	8 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		80 год.	102 год.
	Вид контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок, необхідних для розробки й реалізації стратегій розвитку соціально-економічних систем на національному та регіональному рівнях з врахуванням ключових економічних, соціальних та екологічних факторів, що впливають на розвиток суспільства, зосереджуючи увагу на регіональних особливостях та інтеграцію національної політики у глобальні процеси.

Основними завданнями дисципліни є: формування у здобувачів комплексного розуміння стратегічного управління соціально-економічними системами на національному та регіональному рівнях; дати можливість здобувачам оволодіти розумінням різних моделей економічного розвитку та їх впливу на суспільство; навчити здобувачів визначати пріоритети розвитку та розробляти прогнози для регіонів і країни загалом; сформувані у здобувачів розуміння ключових підходів до управління розвитком країни і регіонів, включаючи механізми їхнього регулювання та стимулювання у фінансовій, інвестиційній, інноваційній, структурній, підприємницькій, екологічній та соціальній сфері.

Результатом навчання за дисципліною є набуття студентами відповідно до освітньо-професійної програми таких **компетентностей:**

ЗК6. Здатність розробляти та управляти проектами.

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій для обґрунтування стратегії розвитку економічних суб'єктів та пов'язаних з цим управлінських рішень.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК7. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК12. Здатність оцінювати та систематизувати ретроспективний, поточний і перспективний стан соціально-економічних систем в регіональному вимірі.

СК13. Здатність швидко адаптувати соціально-економічну систему до мінливого середовища в умовах обмеженості ресурсів з дотриманням принципів сталого розвитку.

Опанувавши дисципліну «Стратегія розвитку соціально-економічних систем: регіональний аспект» здобувачі повинні володіти такими **програмними результатами навчання:**

ПРН2. Розробляти, обґрунтовувати і приймати ефективні рішення з питань розвитку соціально-економічних систем та управління суб'єктами економічної діяльності.

ПРН4. Розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень.

ПРН9. Приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень.

ПРН11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.

ПРН14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

ПРН16. Визначати та оцінювати стан соціально-економічних систем на регіональному рівні.

ПРН17. Планувати та проєктувати розвиток соціально-економічних систем в умовах мінливого середовища та обмеженості ресурсів з дотриманням принципів сталого розвитку.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку соціально-економічних систем

Тема 1. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система суспільства.

Сутність національної економіки та економічної системи, їх основних елементів та зв'язків між ними. Різні типи економічних систем (традиційна, командна, ринкова, змішана), їх характеристики та переваги. Процес переходу економіки до ринкових відносин, зокрема змін у структурі економіки, ролі держави та приватного сектору. Дослідження економічних процесів у межах регіонів, їх взаємодії з національною економікою та впливу на розвиток суспільства.

Література: основна [2, 6, 15], допоміжна [37, 48].

Тема 2. Прогнозування та програмування економічного та соціального розвитку.

Підходи до прогнозування та програмування економічного й соціального розвитку регіональних соціально-економічних систем. Сутність макроекономічного прогнозування та його ключова роль у формуванні стратегій розвитку. Принципи, функції та етапи макроекономічного прогнозування. Основні аспекти державного регулювання у сфері прогнозування та державної участі у розробці та реалізації програм національного та регіонального соціально-економічного розвитку.

Література: основна [1, 3, 9, 12, 16, 19, 20], допоміжна [23, 30, 31, 38, 44].

Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни та регіону.

Основні підходи до формування стратегії розвитку соціально-економічних систем на національному та регіональному рівнях. Сутність національної та регіональної соціально-економічної стратегії, їх роль у забезпеченні збалансованого розвитку. Методи соціально-економічного прогнозування, макроекономічного планування, а також державного програмно-цільового планування як основні інструменти реалізації стратегії. Сучасні підходи до прогнозування та планування розвитку на різних рівнях управління.

Література: основна [1, 2, 3, 16, 19, 20], допоміжна [29, 30, 31, 44, 46, 48, 49].

Змістовий модуль 2. Комплексні стратегії розвитку соціально-економічних систем

Тема 4. Фінансова стратегія держави.

Загальні принципи та напрями фінансової стратегії держави з урахуванням специфіки окремих регіонів. Державний бюджет як інструмент регулювання економіки у регіональному контексті. Механізми податкової політики та їх вплив на розвиток економіки регіонів. Способи покриття дефіциту бюджету та їх вплив на соціально-економічні процеси. Інструменти грошово-кредитної та валютної політики для підтримки економічної стабільності на національному та регіональному рівні.

Література: основна [2, 4, 12,], допоміжна [22, 27, 28, 43].

Тема 5. Структурна та інвестиційна стратегія держави.

Суть і механізм структурної стратегії держави на різних рівнях управління з метою забезпечення стійкого розвитку та збалансованого зростання регіонів. Міжгалузеві баланси виробництва і розподілу продукції їх роль у регулюванні економіки. Механізми підтримки інвестицій з акцентом на регіональні особливості. Показники економічної ефективності інвестицій та їх вплив на економічний розвиток регіонів.

Література: основна [2, 3, 8, 9, 19, 20], допоміжна [32, 33, 34, 39].

Тема 6. Науково-технічна та інноваційна стратегія.

Основні підходи до формування та реалізації науково-технічної й інноваційної стратегії на регіональному та державному рівнях. Механізми державного регулювання інноваційної діяльності, зокрема розробка державної науково-технічної та інноваційної стратегії, форми регулювання науково-технічної діяльності на регіональному рівні. Державне втручання у інноваційні процеси для стимулювання розвитку технологій і конкурентоспроможності регіональних економік.

Література: основна [1, 2, 5,], допоміжна [32, 33, 39, 42].

Тема 7. Стратегічне регулювання розвитку підприємництва.

Підприємництво як об'єкт регулювання, його специфіка та фактори, що впливають на його розвиток. Роль держави у формуванні сприятливого підприємницького середовища, зокрема на рівні регіонів. Механізми державного регулювання розвитку підприємництва. Фінансова база державної підтримки підприємництва.

Література: основна [1, 2, 3, 9], допоміжна [26, 32].

Тема 8. Зовнішньоекономічна стратегія держави.

Основи зовнішньоекономічної діяльності. Механізми регулювання торговельної діяльності. Інструменти державного та регіонального управління іноземним інвестуванням. Роль держави і регіональних органів влади у залученні іноземних кредитів.

Література: основна [1, 2, 3,], допоміжна [31,35, 51, 52, 53].

Тема 9. Стратегія регулювання цін та інфляції.

Причини і доцільність впливу держави на ціни для підтримання економічної стабільності. Основні методи регулювання (встановлення цінових обмежень, субсидії, податкова політика). Підходи до контролю рівня інфляції (монетарна політика, скорочення бюджетних витрат, зменшення дефіциту бюджету).

Література: основна [1, 2, 3, 11], допоміжна [22, 43].

Тема 10. Регіональна економічна стратегія.

Основні принципи та завдання регіональних стратегій, їх роль у загальній стратегії державного управління економікою. Інструменти та механізми, які використовуються для впровадження стратегій на рівні регіонів, а також державна підтримка. Основні компоненти та етапи розробки стратегій розвитку, спрямованих на покращення соціально-економічних показників регіонів. Функції та значення місцевих бюджетів у забезпеченні фінансових ресурсів для реалізації регіональних стратегій.

Література: основна [1, 2, 3, 9, 12, 14, 17, 19], допоміжна [21, 23, 38, 44].

Тема 11. Стратегія розвитку суспільного сектору економіки.

Державне втручання та формування правил, що забезпечують стабільний розвиток суспільного сектору. Процес планування та контролю за фінансовими ресурсами, що використовуються державними органами. Державні закупівлі як засіб задоволення державних та регіональних потреб. Механізм державних закупівель у ефективному розподілі ресурсів.

Література: основна [1, 2, 3, 7, 11], допоміжна [29, 41, 46].

Тема 12. Соціальна стратегія держави.

Сутність та мета соціальної стратегії, її ключові завдання та показники на регіональному рівні. Регулювання реальних доходів населення та споживання матеріальних благ і послуг, а також державної політики щодо оплати праці. Окремий акцент зроблено на регулюванні національного та регіонального ринку праці, зайнятості населення і соціально-економічних наслідках цих процесів для державної політики.

Література: основна [1, 2, 3, 11, 13], допоміжна [45, 48, 49, 50].

Тема 13. Екологічна стратегія держави.

Необхідність охорони довкілля як основи сталого розвитку та забезпечення якості життя. Принципи та об'єкти охорони навколишнього середовища. Державне та регіональне екологічне регулювання. Державне управління у сфері охорони навколишнього середовища. Економічний механізм природоохоронної діяльності.

Література: основна [1, 2, 3, 9], допоміжна [23, 25, 29, 36, 48, 49].

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
л		п	лаб.	с.р.	л		п	лаб.	с.р.	
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	13
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку соціально-економічних систем										
Тема 1. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система суспільства.	10	2	2		6	10	2	1		7
Тема 2. Прогнозування та програмування економічного та соціального розвитку.	10	2	2		6	10	1	1		8
Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни та регіону.	10	2	2		6	10	1			9
Усього за ЗМ 1	30	6	6		18	30	4	2		24
Змістовий модуль 2. Комплексні стратегії розвитку соціально-економічних систем										
Тема 4. Фінансова стратегія держави.	10	2	2		6	10	1			9
Тема 5. Структурна та інвестиційна стратегія держави.	8	2	2		4	8	1			7
Тема 6. Науково-технічна та інноваційна стратегія.	10	1	1		8	10	1			9
Тема 7. Стратегічне регулювання розвитку підприємництва.	8	1	1		6	8	1			7
Тема 8. Зовнішньоекономічна стратегія держави.	10	1	1		8	10	1	1		8
Тема 9. Стратегія регулювання цін та інфляції.	8	1	1		6	8	1	1		6
Тема 10. Регіональна економічна стратегія.	10	2	2		6	10		1		9
Тема 11. Стратегія розвитку суспільного сектору економіки.	8	2	2		4	8		1		7
Тема 12. Соціальна стратегія держави.	10	1	1		8	10		1		9
Тема 13. Екологічна стратегія держави.	8	1	1		6	8		1		7
Усього за ЗМ 2	90	14	14		62	90	6	6		78
Усього годин	120	20	20	-	80	120	10	8	-	102

5. Теми практичних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин (денна/заочна)
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку соціально-економічних систем		
1	Тема 1. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система суспільства.	2/1
2	Тема 2. Прогнозування та програмування економічного та соціального розвитку.	2/1
3	Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни та регіону.	2/-
Змістовий модуль 2. Комплексні стратегії розвитку соціально-економічних систем		
4	Тема 4. Фінансова стратегія держави.	2/-
5	Тема 5. Структурна та інвестиційна стратегія держави.	2/-
6	Тема 6. Науково-технічна та інноваційна стратегія.	1/-
7	Тема 7. Стратегічне регулювання розвитку підприємництва.	1/-
8	Тема 8. Зовнішньоекономічна стратегія держави.	1/1
9	Тема 9. Стратегія регулювання цін та інфляції.	1/1
10	Тема 10. Регіональна економічна стратегія.	2/1
11	Тема 11. Стратегія розвитку суспільного сектору економіки.	2/1
12	Тема 12. Соціальна стратегія держави.	1/1
13	Тема 13. Екологічна стратегія держави.	1/1
	Разом	20/8

6. Самостійна робота

N з/п	Назва теми	Кількість годин (денна/заочна)
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку соціально-економічних систем		
1	Тема 1. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система суспільства.	6/8
2	Тема 2. Прогнозування та програмування економічного та соціального розвитку.	6/8
3	Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни та регіону.	7/8
Змістовий модуль 2. Комплексні стратегії розвитку соціально-економічних систем.		
4	Тема 4. Фінансова стратегія держави.	7/8
5	Тема 5. Структурна та інвестиційна стратегія держави.	6/8

6	Тема 6. Науково-технічна та інноваційна стратегія.	6/8
7	Тема 7. Стратегічне регулювання розвитку підприємництва.	6/8
8	Тема 8. Зовнішньоекономічна стратегія держави.	6/7
9	Тема 9. Стратегія регулювання цін та інфляції.	6/8
10	Тема 10. Регіональна економічна стратегія.	6/7
11	Тема 11. Стратегія розвитку суспільного сектору економіки.	6/8
12	Тема 12. Соціальна стратегія держави.	6/8
13	Тема 13. Екологічна стратегія держави.	6/8
	Разом	80/102

7. Завдання для опрацювання тем дисципліни

Назва теми	Зміст завдання для опрацювання тем дисципліни	Форма контролю	Література	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи розвитку соціально-економічних систем				
Тема 1. Соціально-економічний устрій суспільства. Економічна система суспільства.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання індивідуального завдання (1 на вибір)	Усне та письмове опитування. Перевірка індивідуального завдання.	<i>основна [2, 6, 15], допоміжна [37, 48].</i>	5
Тема 2. Прогнозування та програмування економічного та соціального розвитку.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання індивідуального завдання (1 на вибір)	Експрес опитування, перевірка індивідуального завдання.	<i>основна [1, 3, 9, 12, 16, 19, 20], допоміжна [23, 30, 31, 38, 44].</i>	5
Тема 3. Стратегія соціально-економічного розвитку країни та регіону.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Перевірка виконаних завдань на практичне заняття, тести.	<i>основна [1, 2, 3, 16, 19, 20], допоміжна [29, 30, 31, 44, 46, 48, 49].</i>	5
Змістовий модуль 2. Комплексні стратегії розвитку соціально-економічних систем.				
Тема 4. Фінансова стратегія держави.	Конспектування тематичного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Перевірка виконаних завдань на практичне заняття, усне опитування	<i>основна [2, 4, 12,], допоміжна [22, 27, 28, 43].</i>	4
Тема 5. Структурна та інвестиційна стратегія держави.	Складання презентації за темою, підготовка до практичного заняття	Перевірка виконаних завдань на практичне заняття, тести.	<i>основна [2, 3, 8, 9, 19, 20], допоміжна [32, 33, 34, 39].</i>	5
Тема 6. Науково-технічна та інноваційна стратегія.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття	Усне та письмове опитування. Презентація основних положень за темою.	<i>основна [1, 2, 5,], допоміжна [32, 33, 39, 42].</i>	4
Тема 7. Стратегічне регулювання розвитку підприємництва.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання індивідуального завдання (1 на вибір) підготовка до практичного заняття	Складання опорного конспекта, перевірка виконаних завдань на практичне та індивідуальне завдання	<i>основна [1, 2, 3, 9], допоміжна [26, 32].</i>	5
Тема 8. Зовнішньоекономічна стратегія держави.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання	Презентація основних положень за темою, перевірка	<i>основна [1, 2, 3,], допоміжна [31, 35, 51, 52, 53].</i>	4

	індивідуального завдання (1 на вибір),	індивідуального завдання.		
Тема 9. Стратегія регулювання цін та інфляції.	Вивчення лекційного матеріалу, виконання індивідуального завдання (1 на вибір)	Перевірка виконаних завдань на практичне заняття, тести.	<i>основна [1, 2, 3, 11], допоміжна [22, 43].</i>	5
Тема 10. Регіональна економічна стратегія.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття,	Складання опорного конспекту, перевірка виконаних завдань на практичне заняття, написання есе.	<i>основна [1, 2, 3, 9, 12, 14, 17, 19], допоміжна [21, 23, 38, 44].</i>	5
Тема 11. Стратегія розвитку суспільного сектору економіки.	Складання презентації за темою, підготовка до практичного заняття	Експрес опитування, перевірка виконаних завдань на практичне заняття, тести.	<i>основна [1, 2, 3, 7, 11], допоміжна [29, 41, 46].</i>	4
Тема 12. Соціальна стратегія держави.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття,	Усне опитування, перевірка індивідуального завдання.	<i>основна [1, 2, 3, 11, 13], допоміжна [45, 48, 49, 50].</i>	5
Тема 13. Екологічна стратегія держави.	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття,	Перевірка виконаних завдань на практичне заняття, тести.	<i>основна [1, 2, 3, 9], допоміжна [23, 25, 29, 36, 48, 49].</i>	4

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання сприяють кращому засвоєнню здобувачами матеріалу з навчальної дисципліни «Стратегія розвитку соціально-економічних систем: регіональний аспект» та формуванню у них навичок та вмінь одержувати додаткові знання.

Підготовка доповідей або презентацій як форма індивідуальної роботи навчальної дисципліни передбачає дослідження основних питань програмного матеріалу.

Оцінка доповіді або презентації враховує ступінь розкриття теми, обсяг використаної літератури, змістовність викладення фактів, рівень самостійності міркувань. Важливо, щоб доповідь або презентація були виконані відповідно до теми та повністю розкривали проблему дослідження.

Перелік індивідуальних завдань

1. Визначте основні фактори, що впливають на розвиток соціально-економічних систем на регіональному рівні.
2. Проаналізуйте роль державного управління у формуванні стратегії розвитку

регіональних соціально-економічних систем.

3. Дослідіть методи оцінки конкурентоспроможності регіонів.
4. Розробіть модель SWOT-аналізу для соціально-економічної системи конкретного регіону.
5. Оцініть вплив глобалізації на розвиток регіональних економік.
6. Проведіть порівняльний аналіз економічного розвитку різних регіонів України.
7. Визначте роль інновацій у розвитку регіональних соціально-економічних систем.
8. Оцініть ефективність стратегій сталого розвитку для регіонів України.
9. Розробіть стратегію розвитку соціально-економічної системи для малих та середніх міст.
10. Проаналізуйте вплив демографічних змін на економічний розвиток регіонів.
11. Дослідіть вплив децентралізації на розвиток соціально-економічних систем регіонів України.
12. Визначте чинники формування інвестиційної привабливості регіонів.
13. Розробіть модель ефективної співпраці між бізнесом та місцевими органами влади для розвитку регіону.
14. Оцініть роль кластерів у стимулюванні розвитку регіональних економік.
15. Проаналізуйте вплив природних ресурсів на економічний розвиток регіонів.
16. Оцініть значення транспортної інфраструктури для регіональної економіки.
17. Дослідіть механізми залучення іноземних інвестицій для розвитку регіонів.
18. Розробіть стратегічний план розвитку туристичного потенціалу конкретного регіону.
19. Оцініть ефективність використання європейських фондів для розвитку регіонів України.
20. Дослідіть механізми підтримки малого та середнього бізнесу в регіонах.
21. Проаналізуйте роль людського капіталу в розвитку соціально-економічних систем на регіональному рівні.
22. Оцініть вплив міграційних процесів на соціально-економічний розвиток регіону.
23. Розробіть пропозиції щодо покращення екологічної ситуації в контексті стратегії сталого розвитку регіонів.
24. Проаналізуйте проблеми та перспективи розвитку агропромислового комплексу у певному регіоні.
25. Оцініть значення цифрової трансформації для соціально-економічного розвитку регіонів.

8. Методи навчання

У процесі вивчення дисципліни «Стратегія розвитку соціально-економічних систем: регіональний аспект» застосовуються наступні методи навчання:

- словесні методи навчання, пояснювально-ілюстративний метод із використанням мультимедійних презентацій під час викладу лекційного матеріалу;
- бесіда з елементами дискусії, ситуативний підхід, бесіда за «круглим столом», «питання-відповідь»;
- проблемно-пошуковий та евристичний (диспут) методи навчання;
- дослідницький метод під час виконання самостійної роботи;
- практичні методи навчання: вправи, задачі, кейси, есе тощо;
- наочні методи навчання: демонстрація, ілюстрація, презентація, навчальні фільми, відеолекції.

9. Методи контролю

При вивченні студентами курсу «Стратегія розвитку соціально-економічних систем: регіональний аспект» застосовуються такі методи контролю:

- поточне (усне) опитування, дискусійне обговорення проблем на практичних заняттях;
- поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів, експрес-контролю тощо, перевірки результатів виконання різноманітних індивідуальних завдань тощо;
- контроль самостійної роботи, представлення презентацій;
- індивідуальне та фронтальне опитування;
- поточне тестування;
- аналіз та оцінювання результатів навчання;
- тестовий підсумковий контроль.

10. Питання гарантованого рівня знань здобувачів вищої освіти

1. Визначте поняття «регіональна економіка» та її основні завдання.
2. Чому необхідне державне регулювання цін?
3. Що таке інноваційний розвиток регіону? Які його основні механізми?
4. Що таке інтеграційні процеси на регіональному рівні та як вони впливають на економіку?
5. Що таке кластерний підхід у розвитку регіональної економіки?
6. Що таке макроекономічне прогнозування, і яку роль воно відіграє в економічному розвитку країни?
7. Що таке соціальна політика регіону і які її основні завдання?
8. Що таке соціально-економічна система?
9. Що таке стратегічне планування розвитку регіону?
10. Як валютна політика впливає на стабільність регіональних економік?
11. Як впливає глобалізація на розвиток регіональних соціально-економічних систем?
12. Як держава підтримує інноваційні процеси в різних секторах економіки?
13. Як державне регулювання впливає на рівень заробітних плат у різних секторах економіки?
14. Як державний бюджет впливає на економічний розвиток регіонів?
15. Як дефіцит бюджету впливає на економічну стабільність країни та регіонів?
16. Як здійснюється регулювання торговельної діяльності на національному та міжнародному рівнях?
17. Як зміни в економіці впливають на зайнятість населення в різних регіонах?
18. Як зміни в податковому законодавстві впливають на регіональний бізнес?
19. Як змінюється роль державного бюджету в умовах економічної кризи на регіональному рівні?
20. Як контролюється прозорість та ефективність механізму державних закупівель?
21. Як оцінюється ефективність реалізації стратегії регіонального розвитку?
22. Як оцінюється рівень соціального добробуту населення регіону?
23. Як підприємництво виступає об'єктом стратегічного регулювання на державному рівні?
24. Як реалізується державна науково-технічна та інноваційна стратегія в Україні на практиці?
25. Як регіональні економічні системи впливають на національну економіку?
26. Як регіональні органи влади можуть впливати на розвиток науково-технічної діяльності?
27. Як регіональні особливості економіки впливають на стратегії державного

регулювання інвестицій?

28. Як регіональні фінансові потреби враховуються при розробці державної фінансової стратегії?

29. Як різні економічні системи впливають на розвиток національної економіки?

30. Як формуються кошториси бюджетних установ та які документи для цього потрібні?

31. Яка основна мета соціальної стратегії в Україні?

32. Яка роль міжгалузевих балансів у забезпеченні ефективності економіки та її структурної адаптації?

33. Яка сутність регіональної економічної стратегії і які основні завдання вона передбачає?

34. Яка фінансова основа державної підтримки підприємництва та як вона впливає на його розвиток?

35. Яким чином державне регулювання використовує міжгалузеві баланси для управління економікою?

36. Яким чином державне регулювання впливає на процес макроекономічного прогнозування?

37. Яким чином регіональні органи влади регулюють та підтримують іноземне інвестування?

38. Які економічні інструменти та механізми використовуються для фінансування природоохоронної діяльності?

39. Які економічні та соціальні наслідки можуть виникнути під час переходу до ринку?

40. Які етапи включає механізм реалізації регіональної економічної стратегії держави?

41. Які законодавчі акти регулюють інноваційні процеси в Україні?

42. Які інструменти використовуються для оцінки економічного потенціалу регіону?

43. Які інструменти державного регулювання використовуються для забезпечення ефективності макроекономічного прогнозування?

44. Які існують форми регулювання науково-технічної діяльності на регіональному рівні в Україні?

45. Які ключові етапи розробки стратегії розвитку регіону?

46. Які ключові завдання соціальної стратегії визначені для регіонального розвитку?

47. Які ключові компоненти фінансової стратегії держави впливають на її регіональні особливості?

48. Які ключові показники ефективності впровадження державної науково-технічної та інноваційної стратегії?

49. Які методи використовує держава для регулювання обсягу споживання матеріальних благ і послуг?

50. Які методи державного регулювання цін використовуються?

51. Які методи оцінки рівня соціально-економічного розвитку регіону?

52. Які механізми використовує держава для регулювання розвитку підприємництва?

53. Які механізми використовуються для забезпечення ефективності регулювання суспільного сектору економіки?

54. Які механізми державного регулювання регіонального розвитку?

55. Які механізми реалізації структурної стратегії використовуються в Україні?

56. Які механізми управління природними ресурсами на регіональному рівні?

57. Які моделі економічного зростання використовуються для регіональних стратегій?

58. Які органи державного управління відповідають за охорону навколишнього середовища в Україні?

59. Які основні елементи складають національну економіку та економічну систему?

60. Які основні етапи переходу до ринкової економіки?

61. Які основні загрози соціально-економічного розвитку регіонів?

62. Які основні інструменти грошово-кредитного регулювання використовує Національний банк України?

63. Які основні компоненти структурної стратегії держави на національному та регіональному рівнях?
64. Які основні методи фінансування дефіциту державного бюджету використовуються в Україні?
65. Які основні механізми державного регулювання інноваційних процесів в Україні?
66. Які основні напрями антиінфляційної стратегії?
67. Які основні напрями містить стратегія соціально-економічного розвитку регіонів?
68. Які основні напрями реформування регіональної політики в Україні?
69. Які основні об'єкти підлягають охороні в рамках екологічного законодавства?
70. Які основні принципи державного регулювання оплати праці в Україні?
71. Які основні принципи макроекономічного прогнозування та їх значення в процесі прийняття економічних рішень?
72. Які основні принципи стратегічного управління регіоном?
73. Які основні принципи та механізми функціонування зовнішньоекономічної діяльності?
74. Які основні причини і фактори зумовлюють необхідність охорони навколишнього природного середовища?
75. Які основні складові кошторису бюджетних установ в Україні?
76. Які основні складові соціально-економічної системи?
77. Які основні типи економічних систем існують, і які їхні характеристики?
78. Які основні фактори впливають на макроекономічне прогнозування, і чому воно важливе для державної економічної політики?
79. Які основні цілі та завдання державної науково-технічної та інноваційної стратегії України?
80. Які регіональні особливості податкового регулювання існують в Україні?
81. Які специфічні інструменти використовує держава для регулювання інвестиційної діяльності на регіональному рівні?
82. Які фактори впливають на ефективність національної економіки?
83. Які фактори впливають на розвиток регіональних соціально-економічних систем?
84. Які фактори сприяють розвитку регіональних економічних систем?
85. Які функції виконує макроекономічне прогнозування в системі економічного управління?
86. Яку роль відіграє держава у формуванні та підтримці підприємницького середовища на регіональному рівні?
87. Яку роль відіграє місцеве самоврядування у стратегічному розвитку регіону?
88. Яку роль відіграють держава та регіональні органи влади у процесі залучення іноземних кредитів?
89. Яку роль відіграють державні закупівлі у забезпеченні потреб суспільства на регіональному та державному рівнях?
90. Яку роль відіграють місцеві бюджети у фінансуванні соціально-економічного розвитку регіонів?

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Підсумковий контроль іспит	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13		
5	5	5	4	5	4	5	4	5	5	4	5	4	40	100

T1, T2 ... T13 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Студент виявляє особливі творчі здібності, глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміє аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку; застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач; володіє вмінням надавати чітку аргументовану відповідь на поставленні питання	відмінно
82-89	B	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи, надає лаконічну відповідь майже на всі поставленні питання; самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	добре
74-81	C	Студент вміє оперувати необхідним колом понять та категорій; узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві	
64-73	D	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, слабке їх застосування при розв'язанні практичних завдань; аналізує навчальний матеріал за допомогою викладача, надає мало аргументовані відповіді, виправляє не всі помилки, значна кількість яких є суттєвими	задовільно
60-63	E	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, проте має фрагментарне уявлення про деякі поняття та категорії курсу; надає неповне висвітлення змісту питань; має недостатнє вміння зробити аргументовані висновки; відповіді містять значну кількість недоліків і помилок	
35-59	FX	Студент не опанував значну частину матеріалу курсу; не володіє понятійним апаратом; не опрацював базову та допоміжну літературу. Мова не виразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички на рівні розпізнавання	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно; допускає суттєві помилки у відповідях на питання, не вміє застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних завдань	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Посібники.
2. Опорний конспект лекцій по всіх темах курсу, у тому числі і для самостійного вивчення в електронному вигляді (навчальна платформа Moodle).
3. Завдання та методичні рекомендації до виконання практичних робіт (навчальна платформа Moodle).
4. Пакети контрольних завдань для підсумкового контролю (навчальна платформа Moodle).

13. Рекомендована література

Основна

1. Воронкова В. Г. Соціально-економічне прогнозування: навч. посіб. / В. Г. Воронкова. - К.: Професіонал, 2004. - 284 с.
2. Гейко Л. М. Національна економіка: навч. посіб. / Л. М. Гейко, Н. В. Сментина. О.: Ротапринт, 2012. – 315 с.
3. Грабовецький Б. Є. Планування та економічне прогнозування: навч. посіб./ Б. Є. Грабовецький. – Вінниця: ВНТУ, 2013. – 66 с.
4. Гудзь О.Є., Стецюк П.А. Фінансова політика підприємства: навч. посіб. Львів: ЛігаПрес, 2017. 120 с.
5. Гук О., Мельник А. Фактори впливу на інноваційну діяльність підприємств. Бізнес, інновацій, менеджмент: проблеми та перспективи. 2020. Режим доступу: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/201200>.
6. Економічна теорія: Підручник / За ред. В.М. Тарасевича. – К., 2006.
7. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; наук.-ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк (голова) та ін. - К. : НАДУ, 2011. - Т. 6 : Державна служба / наук.-ред. кол. : С. М. Серьогін (співголова), В. М. Сороко (співголова) та ін. - 2011. - 524 с.
8. Жигінас В.В. Структурна перебудова трансформаційної економіки в контексті сучасних тенденцій екологізації : автореф. дис. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2008. 20 с.
9. Жук М. В. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка / М. В. Жук, В. П. Круль. – Київ : Кондор, 2014.
10. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія / Одеський національний економічний університет МОН України — Одеса : Атлант ВОІ СОІУ, 2019. — 241 с. : іл., табл.
11. Макарова О.В. Соціальна політика в Україні: Монографія / О.В. Макарова; Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України. — К., 2015. — 244 с.
12. Мінченко М. В. Планування та прогнозування соціально-економічного розвитку регіонів: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / М. В. Мінченко [и др.]. - Суми: ТОВ "ВДТ "Університетська книга", 2004. - 442 с.
13. Назарова Г. В., Гончарова С. Ю. Розвиток соціальної сфери в сучасній економіці: теоретико-практичні аспекти. Соціально-трудова відносина: проблеми науки та практики: монографія / ред. Т. А. Костишиної. Полтава, 2020. С. 143–160.
14. Ольшанська О.В. Регіональна економіка: Тексти лекцій / О. В. Ольшанська, М. І. Фашевський, І. В. Білоконь та ін.; За заг. ред. М. І. Фашевського, О. В. Ольшанської. – К.: КНЕУ, 2009.
15. Основи економічної теорії: політекономічний аспект. Підручник / За ред. Г.Н. Климка, В.П. Нестеренка. К., 1994. Розділ 3; 4; 10. – К., 1997. – Розділ 4; 5; 7.
16. Пашута М. Т. Прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку: навч. посіб. / М. Т. Пашута. - К.: ЦУЛ, 2005. - 298 с.

17. Регіональна економіка : навч. посібник / [І. В.Тараненко, С. С. Яременко, О. Г. Литвиненко та ін.] ; за ред. І. В. Тараненко. – К. : Кондор-Видавництво, 2013. – 305 с.
18. Романюк С. А. Теорія та практика стратегічного управління : монографія / С. А. Романюк. – Київ : НАДУ, 2019. – 232 с.
19. Сментіна Н. В. Стратегічне планування соціально-економічного розвитку на мезорівні: теорія, методологія, практика: монографія / Н. В. Сментіна; Одес. нац. екон. ун-т. - Одеса : Атлант, 2015. - 364 с.
20. Яцура В. В. Соціально-економічне прогнозування: навч. посіб. / В. В. Яцура, О. С. Сенишин, М. О. Горинь; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Л.: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2010. - 410 с.

Допоміжна

21. Акіліна О. В. та ін. Соціально-економічний розвиток міст в умовах децентралізації : колективна монографія. Ун-т ім. Б. Грінченка, Київ. 2021. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36136>
22. Алексєєва Н., Табакова Т. Фінансова політика України в умовах інтеграційних процесів: доміанти, ризики та виклики сучасності. Вчені записки. Функціональна економіка. №17. 2016. С. 83-90. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197264492.pdf>.
23. Артюшок К. А. Теоретичні аспекти взаємодії чинників економічної безпеки та збалансованого розвитку регіону / К. А. Артюшок // Збалансоване природокористування: Науково-практичний журнал. – 2015. – № 4. – С. 44-48.
24. Болдуєва О.В. Оцінювання економічної ефективності зовнішньої діяльності суб'єктів господарювання / О.В. Болдуєва // Держава та регіони. – 2012. – № 4. – С. 190–195.
25. Бондар О.І., Барановська В.Є., Березіна С.В. Сучасний стан та перспективи розвитку української системи технічного регулювання в галузі охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки та раціонального використання природних ресурсів. Екологічні науки. 2012. № 2.
26. Гончаров Ю., Ткачук М., Коваль Л. Формування процесного підходу до управління підприємством на основі бізнес-процесів. Розвиток міста, 2024. № 2 (02). С. 27–37. <https://doi.org/10.32782/city-development.2024.2-4>
27. Гончаров Ю.В., Подік І,І, Роль податків у забезпеченні економічної безпеки України: історичний аспект // Гончаров Ю.В., Подік І,І, //Актуальні проблеми економіки №12 (138) 2012, с. 30-44 (Scopus).
28. Гончаров Ю.В., Подік І.І. Податкова складова економічної безпеки України // Гончаров Ю.В., Подік І.І.//: Київ. Інтерсервіс, 2017, 210с.ISBN 978-617-696-586-2
29. Горник, В., Харченко, О. (2023). Сталий розвиток системи державного управління: регіональний аспект. Редколегії, 125.
30. Грабовецький Б. Є. Економічне прогнозування та планування: навч. посіб. / Б.Є. Грабовецький. - К.: ЦУЛ, 2003. - 188 с.
31. Гриценко А. А. Соціально-економічний розвиток в умовах глобальної нестабільності. Сучасна соціально-економічна динаміка: реалії та перспективи для України: Матеріали XIII Плену, 2021, 7. С-91
32. Гукалюк А. Ф. Інвестиційна привабливість як чинник підвищення конкурентоспроможності території / А. Ф. Гукалюк, І. М. Іванович // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 6 (108). – С. 167–173.
33. Демчишак Н. Б. Пріоритети стимулювання інвестиційної діяльності в умовах обмеженості фінансових ресурсів / Н. Б. Демчишак // Вісник Університету 211 банківської справи Національного банку України (м. Київ) : (зб. наук. пр.). – 2013. – № 1 (16). – С. 129–135.
34. Дука А. П. Теорія та практика інвестиційної діяльності. Інвестування : навч.
35. Дурицька Г.В. Формування стратегії ефективного розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств / Г.В. Дурицька // Регіональна економіка. – 2013. – № 4. – С. 250–254.

36. Еколого-економічні потреби як прояв виробничих відносин // Актуальні проблеми та перспективи розвитку регіонів: матеріали II міжнар. наук.-практ. конф. (Рівне, 23 червня 2023 року) / МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука. Рівне: РВЦ МEGУ ім. акад. С. Дем'янчука, 2023. – С. 32-34.
37. Економічна теорія / Під редакцією Предборського В.А. – К.: Кондор, 2003.— 492 с.
38. Зверяков М. І., Кухарська Н. О., Клевцевич Н. А., Шараг О. С. Стратегування регіонального розвитку: теорія, методологія, концепція: монографія / Одеський національний економічний університет МОН України. Одеса : Атлант ВОІ СОІУ, 2019. 241 с.
39. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: Навчальний посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2006. 295 с.
40. Мурована Т.О., Антонюк Я.Ю. Управління бізнес-процесами в контексті стратегічного розвитку підприємств. Економіка та держава. 2020. № 3. С. 100–103. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.3.100>
41. Павленко В. Л. Державна служба в Україні: підручник / В. Л. Павленко, В. В. Павленко; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц., Засл. юриста України А. М. Подоляки. Хмельницький: ХмЦНП, 2013. - 356 с.
42. Панченко І. А. Фінансування наукової діяльності як необхідна умова інноваційного розвитку держави. Всеукраїнський науково-виробничий журнал: Сталий розвиток економіки. 2011. № 7. С. 45-50.
43. Петленко Ю. В. Битюк А. С. Фінансова політика держави: теоретичний та методологічний аспекти. Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка. 2017. Т. 22, Вип. 3. С. 145-151. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2017_22_3_31.
44. Планування соціально-економічного розвитку міста: монографія / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр. та місц. самоврядування та упр. містом; [авт.-упоряд.: О. В. Берданова та ін.; за ред.: В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого]. - К.: НАДУ: Фенікс, 2011. - 159 с.
45. Потапенко В. Г. Соціальна стабільність як глобальна мета інноваційного розвитку екологізації економіки. Механізм регулювання економіки. 2011. № 1.
46. Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України : Закон України від 23 берез. 2000 р. № 1602- III // ВВР України. – 2000. – № 25. – Ст. 195.
47. Саєнко М. Г. Стратегія підприємства: Підручник. URL: http://galsite.at.ua/file/tn/saenko_strateg_pidpr.pdf
48. Сталий розвиток – XXI століття. Дискусії 2023: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції. Sustainable Development - XXI Century. Discussions 2023: Materials of the VIII International Scientific-Practical Conference.2024. 10.13140/RG.2.2.33528.25602.
49. Стратегії сталого розвитку України до 2030 року» (проект) URL: <https://ips.ligazakon.net/document/ JH6YF00A> (дата звернення: 02.12.2022).
50. Стратегічний потенціал економічної системи: інноваційні та інституціональні механізми його активізації : монографія. Мікловда В. П., Шандор Ф. Ф., Кубиній Н. Ю., Мошак С. М., Шеверя М. Ю., Кубиній В. В. Ужгород, 2014. 420 с
51. Зовнішньоекономічна стратегія держави: проблема визначення / А. Л. Герасименко // Держава і право. Юридичні і політичні науки. - 2013. - Вип. 59. - С. 535-539.
52. Пасічна О. Ю. Структурний підхід до формування зовнішньоекономічної стратегії держави в умовах глобалізації // Актуальні проблеми економіки: Наук.-економ.журнал. – 2009. – № 3. – С. 17. 2.
53. Єрмошенко М. М. Національні економічні інтереси: Реалізація і захист // Актуальні проблеми економіки. – 2001. – № 1-2. – С. 20.

14. Інформаційні ресурси

<https://ips.ligazakon.net/document/RO190262>

<https://www.rv.gov.ua/>

<https://bank.gov.ua/>

<https://www.worldbank.org/uk/country/ukraine>

<https://mof.gov.ua/uk/svitovij-bank>

<https://www.msp.gov.ua/>

<http://www.nbuy.gov.ua/>

www.minfin.gov.ua

<http://www.me.gov.ua>

<https://www.kmu.gov.ua/npas/49947113>

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>